

Portefeuillehouder

J. van Veen

Datum collegebesluit

11 februari 2020

Opsteller

IJ. Hoogland

Registratie

GF20.20014

Agendapunt

8.

Onderwerp

Aanpassing beleid oud papier

Voorstel

1. De papierinzamelende verenigingen/scholen een afbouwregeling te verstrekken;
2. De kosten voor de afbouwregeling te dekken uit de afvalstoffenheffing;
3. Een zwerfvuilbeloningssysteem te ontwikkelen;
4. Voor het zwerfvuilbeloningssysteem met ingang van 2021 jaarlijks € 100.000,- beschikbaar te stellen;
5. Het zwerfvuilbeloningssysteem in 2021 en 2022 voor € 50.000,-/jaar incidenteel te dekken uit de zwerfvuilvergoeding; het resterende deel van € 50.000 voor 2021 en 2022 en de uitzetting van € 100.000 vanaf 2023 meenemen in de integrale afweging van de Perspectiefnota 2020;
6. Het zwerfvuilbeloningssysteem na 1 jaar te evalueren;
7. De nieuwe ja/ja-sticker niet in te voeren;
8. De bestaande ja/nee-sticker en nee/nee-sticker opnieuw te promoten.

Aanleiding

Medio 2020 vindt in de bedrijfsvoering van Omrin een efficiëncyslag plaats in de inzameling van het oud papier in onze gemeente. Dit is noodzakelijk omdat de huidige papiercontainers zijn versleten en de huidige diesellovertuigen van Omrin, die de papierinzameling veelal in de avonduren uitvoeren, afgeschreven zijn. De papiercontainers worden vervangen door nieuwe containers voorzien van een opnamekraag en zullen, net als de Sortibak en de Biobak, overdag met behulp van een zijlader op groen gas worden ingezameld. Door overdag in te zamelen kunnen dagroutes van acht uren achtereenvolgend worden gereden in plaats van de huidige avondroutes van 3 tot 4 uren. De aan- en afrijdtijden zijn daardoor relatief korter en daarnaast gaat de inzameling sneller doordat er minder auto's in de route geparkeerd staan.

Als gevolg van bovenstaande efficiëncyslag is de inzet van vrijwilligers bij de inzameling van oud papier vanaf 1 juli 2020 niet langer nodig. Omdat vrijwilligers niet langer nodig zijn vervalt de grond voor de vergoeding uit oud papier.

Overwegingen

- 1.1 Het huidige systeem van papier inzamelen zit op slot voor nieuwe partijen, daarnaast zijn er grote onderlinge verschillen tussen de papierinzamelende verenigingen/scholen.
De huidige systematiek wordt uitgevoerd door een kleine 30 verenigingen/scholen; er is geen ruimte voor nieuwe verenigingen/scholen die ook graag inkomsten willen genereren. In 2019 is bijna € 100.000,- aan vergoeding uitgekeerd aan deze 30 verenigingen/scholen gezamenlijk. De meeste

- papierroutes worden met een achterlader ingezameld; hierbij worden per inzamelbeurt ongeveer 4 vrijwilligers ingezet. De verenigingen/scholen ontvangen de opbrengst van het oud papier van de betreffende route. Deze opbrengst is alleen afhankelijk van het ingezamelde tonnage en de marktprijs van het oud papier, verminderd met de kosten en staat dus los van de ingezette vrijwilligersuren. Hierdoor loopt het uurloon per vrijwilliger sterk uiteen. Door alle verenigingen/scholen een afbouwregeling te verstrekken en daarmee de bestaande situatie af te kopen, wordt de relatie met papierinzameling beëindigd;
- 1.2 Er is draagvlak bij de verenigingen over de afbouwregeling en de mogelijkheid om aan het zwerfvuilbeloningssysteem deel te nemen. Daarnaast is er zorg over de individuele financiële toekomst.
- Op 2 juli '19 en 1 okt. '19 heeft ambtelijk overleg met de verenigingen/scholen plaatsgevonden. Deze bijeenkomsten zijn door bijna alle papierinzamelende verenigingen/scholen bezocht. Hier is de nieuwe situatie toegelicht en zijn de verenigingen/scholen gevraagd ideeën aan te reiken voor alternatieve werkzaamheden. Een aantal verenigingen/scholen zou graag gebruik willen maken van een afbouwregeling; een aantal organisaties ziet een rol voor zichzelf weggelegd in het voorkomen en bestrijden van zwerfafval; een aantal organisaties heeft andere, duurzame ideeën (o.a. ruilbeurzen, afvaleducatie en -voorlichting, inzameling van batterijen en kleine apparaten op scholen). Op 24 januari jl. zijn alle verenigingen/scholen per mail geïnformeerd over het ambtelijke voorstel, met de uitnodiging voor een toelichting tijdens een inloopsessie op 3 februari jl. Deze inloopsessie is door zeven verenigingen/scholen bezocht. Hier werden vooral vragen gesteld over de uitvoering van het zwerfvuilbeloningssysteem en werden ook zorgen geuit over de individuele financiële toekomst. In dit raadsvoorstel wordt nog niet ingegaan op de andere, duurzame ideeën die door verenigingen/scholen zijn voorgesteld. De beoordeling en uitwerking van deze ideeën hebben meer tijd nodig. Voor het opzetten van een beloningssysteem voor deze ideeën wordt onderzocht of het wenselijk is hiervoor separaat een subsidietraject op te starten.
- 1.3 Bij voortzetting van de inzet van vrijwilligers bij de inzameling van oud papier, zullen als gevolg van de daling van de afzetprijs van oud papier per 2021 de inkomsten voor de verenigingen/scholen in deze systematiek alsnog wegvallen. Verenigingen/scholen hebben de afgelopen jaren meegelift op de garantieprijs in het afzetcontract dat Omrin namens de Friese gemeenten met de papierverwerkers heeft gesloten. Dit afzetcontract loopt af op 31 december 2020. Dit jaar zal een nieuw afzetcontract worden afgesloten. De afzetprijs voor oud papier is als gevolg van het wegvallen van de afzetmarkten in het Verre Oosten gedaald naar een historisch minimum. Naar verwachting zal de papierverwerkende industrie geen garantieprijs meer willen afgeven voor het nieuwe afzetcontract. Dit betekent dat de kosten voor de inzameling van oud papier per 2021 de inkomsten zullen overstijgen. In 2021 zal daarom het huidige budget, waaruit de vergoeding aan de verenigingen/scholen wordt betaald, naar verwachting niet meer bestaan. Uitstel van de nieuwe manier van inzamelen van oud papier leidt hierdoor niet tot continuering van de huidige financiële situatie voor verenigingen/scholen.
- 1.4 Met de afbouwregeling hebben verenigingen/scholen tijd om, naast het zwerfvuilbeloningssysteem, andere inkomstenbronnen aan te boren en op te bouwen en zich daarmee minder afhankelijk van de gemeente te maken. Bijvoorbeeld het werven van donateurs/vrienden;
- 2.1 De kosten van de afbouwregeling over de periode juli 2020 t/m juni 2023 willen we halen uit de kostendekkende afvalstoffenheffing;
- 3.1 Door een zwerfvuilbeloningssysteem te ontwikkelen hebben de papierinzamelende verenigingen en scholen de gelegenheid om bovenop de afbouwregeling, inkomsten te genereren uit dit zwerfvuilbeloningssysteem. Voor het nieuwe zwerfvuilbeloningssysteem wordt voorgesteld de gemeente Heerenveen te verdelen in adoptiegebieden. Aan deze adoptiegebieden wordt een jaarlijkse verplichting en vergoeding gekoppeld. Alle verenigingen/scholen en andere maatschappelijke organisaties in de gemeente Heerenveen kunnen inschrijven op

- één of meer adoptiegebieden. De systematiek en voorwaarden van het zwerfvuilbeloningssysteem worden momenteel nader uitgewerkt.
- 3.2 In dit zwerfvuilbeloningssysteem is ruimte voor nieuwe verenigingen/scholen.
- 4.1 Voorgesteld wordt voor het zwerfvuilbeloningssysteem jaarlijks € 100.000,- ter beschikking te stellen. Uitgaande van 100 adoptiegebieden, komt dit neer op maximaal 8 vrijwilligersuren per adoptiegebied per maand op basis van een vrijwilligersvergoeding van € 10,-/uur. Deze 8 uren zijn naar inzicht van de vereniging/school te verdelen over een x-aantal personen. Dit wordt gezien als haalbare inspanning en reële besteding van maatschappelijke gelden. Er is geen sprake van arbeidsverdringing. De inzet van maatschappelijke organisaties voor de bestrijding van zwerfafval is een 'plus' op de zwerfvuilactiviteiten die nu al door wijkbeheer worden uitgevoerd. Met deze plus kunnen we nog verder voorkomen dat zwerfafval in sloten, bermen of dierenmagen terechtkomt.
- 5.1. Voor de jaren 2020 t/m 2022 is jaarlijks € 50.000,- dekking uit het zwerfafvalfonds van het Rijk/Nedvang beschikbaar. Deze regeling eindigt op 31 december 2022.
- 6.1. Na 1 jaar kunnen we beoordelen of het zwerfvuilbeloningssysteem voldoet, of bijgestuurd moet worden;
- 7.1. Na de Nee/Nee-sticker en Ja/Nee-sticker is onlangs is de Ja/Ja-sticker in het leven geroepen. De Ja/Ja-sticker regelt dat ongeadresseerd drukwerk uitsluitend bezorgd mag worden indien de brievenbus is voorzien van deze Ja/Ja-sticker; brievenbussen zonder sticker ontvangen automatisch geen ongeadresseerd drukwerk meer. Naar verwachting zal het ingezamelde tonnage oud papier door deze maatregel substantieel dalen.
- 7.2. Oud papier wordt doorgaans goed gescheiden; een ja/ja-sticker zal niet extra bijdragen aan het realiseren van de VANG-doelstelling, deze heeft alleen betrekking op niet-recyclebaar afval;
- 7.3. Oud papier had en heeft hopelijk ook in de toekomst een positieve financiële waarde en zorgt daarmee voor inkomsten op de afvalstoffenbegroting. Een lager tonnage oud papier zorgt voor minder inkomsten op de afvalbegroting;
- 7.4. Introductie van de Ja/Ja-sticker zal naar verwachting een negatief effect hebben op o.a. lokale kranten, drukkerijen, verspreiders en bezorgers in onze gemeente.
- 8.1 Omdat gemeente Heerenveen het belang van de sector en de daarmee gepaard gaande werkgelegenheid niet wil schaden wordt voorgesteld door middel van communicatie onze bewoners zelf (opnieuw) een bewuste keuze te laten maken voor het wel of niet ontvangen van ongeadresseerd drukwerk. Tijdens een actieperiode kunnen de bestaande Nee/Nee- en Ja/Nee-sticker op laagdrempelige wijze beschikbaar worden gemaakt, bijvoorbeeld door de stickers op de servicebalies van alle supermarkten te leggen.

Effecten

- Een einde maken aan de situatie waarbij grote som maatschappelijk geld naar een beperkt aantal verenigingen/scholen gaat;
- Een nieuwe beloningssystematiek waarbij ruimte is voor meer verenigingen/scholen;
- Een schonere gemeente door minder zwerfvuil.

Beleid en regelgeving

Afvalstoffenverordening

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

- Alle papierinzamelende verenigingen/scholen krijgen een afbouwregeling van drie jaar, ingaande juli 2020 en gebaseerd op de individuele inkomsten van 2019. Met de afbouwregeling is in totaal € 144.000,- gemoeid. Voorgesteld wordt dit bedrag vanuit de afvalstoffenheffing te dekken. De kosten voor de afbouwregeling zijn als volgt opgebouwd:

Kosten afbouwregeling	
2020	€ 36.000
2021	€ 60.000
2022	€ 36.000
2023	€ 12.000
Totaal	€ 144.000

- Voor de zwerfvuilbeloningssystematiek is nog t/m 2022 jaarlijks € 50.000,- dekking vanuit het zwerfafvalfonds van het Rijk/Nedvang. Voor de resterende € 50.000,- is t/m 2022 geen dekking beschikbaar. Vanaf 2023 is geen dekking beschikbaar voor de volledige € 100.000,- per jaar.

Zwerfvuilbeloningssysteem			
Jaar	Bedrag	Dekking uit zwerfafvalfonds	Resteert
2020	€ 50.000	€ 50.000	€ -
2021	€ 100.000	€ 50.000	€ 50.000
2022	€ 100.000	€ 50.000	€ 50.000
2023 e.v.	€ 100.000	€ -	€ 100.000

Vervolgaanpak

- Afbouwregeling uitvoeren;
- Nieuw zwerfvuilbeloningssysteem uitwerken, breed bekendmaken binnen de gemeente Heerenveen en uitvoeren.
- Actie ter promotie van Ja/Nee- en Nee/Nee-sticker opzetten.

Communicatie

- Het raadsbesluit wordt gecommuniceerd aan de huidige papierinzamelende verenigingen/scholen.
- Het zwerfvuilvergoedingssysteem wordt tijdig en gemeentebreed bekend gemaakt.

Relevante informatie

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,
de secretaris,

de burgemeester,

de heer J. van Leeuwestijn

de heer T.J. van der Zwan

Onderwerp

Aanpassing beleid oud papier

De raad van de gemeente Heerenveen;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van ;

gelet op,
(juridische grondslag aangeven)

overwegende dat,

Besluit

1. De papierinzamelende verenigingen/scholen een afbouwregeling te verstrekken;
2. De kosten voor de afbouwregeling te dekken uit de afvalstoffenheffing;
3. Een zwerfvuilbeloningssysteem te ontwikkelen;
4. Voor het zwerfvuilbeloningssysteem met ingang van 2021 jaarlijks € 100.000,- beschikbaar te stellen;
5. Het zwerfvuilbeloningssysteem in 2021 en 2022 voor € 50.000,-/jaar incidenteel te dekken uit de zwerfvuilvergoeding; het resterende deel van € 50.000 voor 2021 en 2022 en de uitzetting van € 100.000 vanaf 2023 meenemen in de integrale afweging van de Perspectiefnota 2020;
6. Het zwerfvuilbeloningssysteem na 1 jaar te evalueren;
7. De nieuwe ja/ja-sticker niet in te voeren;
8. De bestaande ja/nee-sticker en nee/nee-sticker opnieuw te promoten.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 23 maart 2020.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw L. Roest-Jonkers

de heer T.J. van der Zwan